

ontheffing plan-mer plicht

gewestelijk RUP albertknoop

albertknoop | februari 2014 | GEMOTIVEERD VERZOEK

BIJLAGEN

Bijlage 2

ecologisch plan Lanakerveld
Heusschen Copier (2013)

Notitie Lanakerveld ecozone

11.12.13

Doelsoorten

De oevers van het Albertkanaal hebben een verbindende functie voor vele diersoorten. Door ruimtelijke ontwikkelingen zal deze verbinding echter worden doorsneden, omdat een gedeelte van de oever wordt afgegraven, en niet meer in de huidige vorm terug komt. Daarom is het noodzaak om voor de soorten die deze verbinding gebruiken, een alternatieve route aan te bieden. Dit kan gebeuren middels het aanleggen van een ecozone in het Zouwdal. De soorten die momenteel de oevers van het Zouwdal als verbinding gebruiken zijn de dagvlinders Klaverblauwtje, Boswitje, Bruin dikkopje, Bruin blauwtje, Dwergblauwtje, Veldparelmoervlinder, Sleedoornpage, Koninginnepage, Hooibeestje en Kleine vuurvlinder. De oevers van het kanaal worden ook gebruikt door de vleermuizen Laatvlieger, Meervleermuis, Watervleermuis, Baardvleermuis, Brandtsvleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Gewone dwergvleermuis. Ook het reptiel Levendbarende hagedis maakt gebruik van de kanaaloever. Naast het verloren gaan van de kanaaloever, zullen ook akkers verdwijnen. Akkervogels die hierdoor leefgebied verliezen zijn Geelgors, Grauwe gors, Grauwe kiekendief, Grauwe klauwier, Kievit, Kwartel, Patrijs, Roodborsttapuit en Veldleeuwerik. Dit zijn dan ook de doelsoorten voor de aan te leggen ecozone.

Ook de soorten Muurhagedis, Rugstreeppad, Veldspitsmuis en Das komen in de omgeving voor. Zij zullen in de toekomst ook gebruik kunnen maken van de nieuwe ecozone.

De genoemde vlindersoorten zijn gebaat bij de aanleg van bosranden en graslanden. Bij voorkeur liggen de graslanden op zonnige zuidhellingen. De vleermuizen gebruiken lijnvormige landschapselementen als geleiding. Dit kunnen bijvoorbeeld hagen, lanen, bosranden of watergangen zijn. Ook de das gebruikt deze elementen graag om zich langs te bewegen. De Levendbarende hagedis heeft een structuurrijk gebied nodig met genoeg geschikte plekken om te overwinteren en te schuilen (bijvoorbeeld stobben, graspollen, struikgewas). De akkervogels gebruiken hetzelfde landschap dat hierboven wordt beschreven voor de andere doelsoorten (dus bosjes/bosranden, landschapselementen, graslanden), en hebben daarboven nog baat bij de aanwezigheid van natuur akkers, waarop granen worden geteeld.

Sortiment

In de aan te leggen ecozone worden plantensoorten aangeplant die bijdragen aan het creëren van geschikte biotopen voor de doelsoorten. Hierbij worden (op sommige fruitbomen na) inheemse soorten toegepast.

Hieronder is weergegeven welke soorten gebruikt kunnen worden voor de verschillende groenstructuren:

Opgaand groen

In de bossen, struwelen en andere opgaande groene elementen kunnen de volgende soorten worden toegepast.

Kernbos:

- *Fagus sylvatica* (beuk)

- *Quercus petraea* (wintereik)
- *Quercus robur* (zomereik)
- *Carpinus betulus* (haagbeuk)
- *Prunus avium* (zoete kers)
- *Tilia cordata* (winterlinde)

Bosranden:

- *Prunus spinosa* (sleedoorn)
- *Acer campestre* (veldesdoorn)
- *Euonymus europaeus* (wilde kardinaalsmuts)
- *Corylus avellana* (hazelaar)
- *Sorbus aucuparia* (wilde lijsterbes)

Struwelen:

- *Prunus spinosa* (sleedoorn)
- *Viburnum opulus* (Gelderse roos)
- *Craetagus monogyna* (eenstijlige meidoorn)
- *Rosa canina* (hondsroos)
- *Mespilus germanica* (mispel)
- *Berberis vulgaris* (zuurbes)
- *Rosa rubiginosa* (egelantier)

Hagen:

- *Craetagus monogyna* (eenstijlige meidoorn)
- *Cornus mas* (gele kornoelje)
- *Viburnum opulus* (Gelderse roos)
- *Prunus spinosa* (sleedoorn)

Bomen:

- *Fagus sylvatica* (beuk)
- *Quercus petraea* (wintereik)
- *Quercus robur* (zomereik)
- *Tilia cordata* (winterlinde)
- *Acer pseudoplatanus* (gewone esdoorn)
- *Prunus avium* (zoete kers)
- *Pyrus communis* (peer)
- *Malus domestica* (appel)
- *Prunus domestica* (pruim)

De hierboven genoemde soorten gedijen allemaal goed op de lemige bodem.

De struwelen bevatten veel bes- en bloesemdragende struiken. Vogels en vlinders profiteren hiervan.

Omdat een gedeelte van de struiken doornen bevat, zijn de struwelen ook geschikt als nestplaats voor vogels, en schuilplek voor (kleine) zoogdieren.

Op de plantvakken waar bos en struweel wordt aangelegd is het aan te raden om een bosplantsoenmengsel te zaaien. Dit mengsel zorgt ervoor dat het jonge bosplantsoen niet overwoekerd wordt door probleemonkruiden en vergroot daarmee de kans op het slagen van de aanplant. In plaats van een bosplantsoenmengsel kan ook rogge worden ingezaaid.

Beheer opgaand groen

De bossen, struwelen en hagen dienen in de eerste jaren te worden ontdaan van probleemonkruiden middels mechanische onkruidbestrijding. Daarna behoeven de kernbossen eigenlijk geen beheer meer. Wanneer de bomen oud genoeg zijn kan in de bossen ook af en toe een dunning plaats vinden om hout te oogsten. Dit is echter pas na enkele tientallen jaren aan de orde.

De bosranden (mantel) worden beheerd door gefaseerd afzetten van de beplanting. Het is belangrijk dat dit gefaseerd gebeurt, zodat steeds planten van verschillende leeftijden blijven bestaan waardoor er structuur in de bosrand blijft. Door ca. iedere 15 jaar delen van de mantel af te zetten ontstaat weer plaats voor nieuwe verjonging. Door dit beheer wordt tevens voorkomen dat de mantel 'doorschiet' en ook kernbos wordt.

Aan de randen van de bossen en de struwelen is een kruidenrijke zoom gewenst. De zoom wordt beheerd middels gefaseerd maaien en afvoeren. Dit kan eens in de 3 jaar plaatsvinden. De zoom blijft hierdoor ruiger dan de rest van het grasland. In de zoom ontstaat dan een variatie tussen korte gras- en kruidenvegetaties, hogere ruigtevegetaties en kleine struiken.

Een gedegen bosranden beheer levert veel voordelen op voor o.a. vlinders.

De hagen die door het droogdal lopen hebben een natuurlijk karakter. Deze hoeven dus niet meerdere keren per jaar gesnoeid te worden. Eens in de 1 tot 3 jaar is voldoende. Indien de hagen de paden dreigen te overwoekeren kan vaker gesnoeid worden.

Natuur akkers

De natuur akkers worden ingezaaid met o.a. granen om als voedselvoorziening voor met name de akkervogels te kunnen dienen.

Voorbeelden van gewassen die hierop geteeld kunnen worden:

- Rogge
- Haver
- Gerst
- Tarwe
- Boekweit
- Zonnebloem
- Bladrammenas

De natuur akkers worden niet te dicht ingezaaid, zodat zich hier ook akkerkruiden kunnen vestigen. Het doel van de akkers is voedselvoorziening (en schuilmogelijkheden) te creëren met name voor akkervogels, maar ook voor kleine zoogdieren en insecten. Omdat akkervogels in de winter vaak te kampen hebben met voedselgebrek is het de bedoeling dat er in die periode gewassen blijven staan, zodat de vogels hier de zaden uit kunnen eten.

Om een zo geschikt mogelijke groeiplaats voor akkerkruiden (o.a. korenbloem en klaproos) te verkrijgen dienen de akkers beheerd te worden (bemesten (geen kunstmest!), gewassen onderwerpen, nieuwe zaaien, bodembewerking om probleemkruiden en grassen geen kans te geven etc.).

Graslanden

Graslanden:

- 60% BG 11 grasmengsel
- 40% inheems klavermengsel

Door in de graslanden in plaats van enkel gras in te zaaien ook klavers toe te voegen wordt de zode niet te dicht. Hierdoor krijgen kruiden die hier van nature voorkomen ook de kans om te kiemen. De eerste paar jaren (bijvoorbeeld eerste 3 jaar) kunnen de graslanden gefaseerd gemaaid worden en het maaisel worden afgevoerd. Hierdoor zal de bodem enigszins kunnen versralen. Dit is nodig, omdat de gronden momenteel in landbouwkundig gebruik zijn, waardoor de toplaag verrijkt is. Een armere bodem biedt meer kansen voor het ontwikkelen van een soorten- en bloemrijk grasland. Na deze opstartfase kan het gefaseerd maaibeheer worden doorgezet, of worden grazers ingezet. Een combinatie van beide beheervormen kan ook. Belangrijk is echter dat alles gefaseerd gebeurt, dus niet in een keer het hele grazige terrein kortmaaien, maar randen en vlakken laten staan. Begrazing kan plaatsvinden met bijvoorbeeld schapen.

Q
subaan 11

- biotoop - grasland / ruigte
- bosranden
- veldstruiken
- natuurvriendelijke oevers (soms water)
- gebiedende structuren - vleermuisen / olas / hogedins / blindeks
- vlieders / vogels
- vlieders / hogedins / olas / vogels
- vogels
- hogedins

Lanakerveld Maastricht: Ecologisch plan

A3-formaat

schaal 1 : 5.000

19.12.2013